

Husdyrtreffoppgave Storfe – Melkeproduksjon

Oppgave 1 – Melkeproduksjon

Nedenfor finner dere ei utskrift av Kukontrollens årsrapport. Besetningen i dette eksemplet ligger i sone B for melk, og driver økologisk melkeproduksjon. Nytt fjøs med DeLaval robot ble satt opp i 2019. Gårdbrukeren synes hverdagen i det nye fjøset er noe helt anna enn det han hadde tidligere, og mener opplagt at han har mer tid til andre gjøremål.

Disponibel melkekvote var i 2021 på 300.368 liter. Oksekalvene selges til en nabo etter råmelk-perioden. Gårdbrukeren gjør det meste av arbeidet selv, men har litt hjelp i «Kårkallen» og noe innleid utenlands arbeidskraft.

Kyrne føres med innkjøpt kraftfôr og et grovfôr fra tårnsilo og rundballer. Bruket har nok grovfôr, og det er gode beiteforhold rundt fjøset.

Analysér besetningens årsoppgjør.

Gå gjennom vedlagte produksjonsresultater og ut fra dette si noe om utviklingen i besetningen.

- Reflekter over hva som har blitt bedre etter at gården satte opp nytt fjøs, men også utviklingstrekk som har gått feil vei. Kanskje ser dere sammenheng mellom at et resultat også medfører at andre måltall påvirkes. Gi gjerne eksempler på det.
- Det er flere grunner til at avregningsprisen i 2021 er høyere enn landsmidlet. Hvorfor er det slik?
- Hvilke tiltak vil dere foreslå dersom produksjonsresultatet skal bli enda bedre framover? Tiltakene må begrunnes faglig og gjerne med noen økonomiske kalkyler.

Meierileveranse

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Meierileveranse	282.374	283.579	308.562			
Avregn.pris m/tilskudd og avg.	5,70	5,68	5,92			5,66
Fettprosent	4,07	4,08	4,12			4,40
Proteinprosent	3,35	3,34	3,44			3,51
Frie fettsyrer	0,30	0,46	0,44			0,51
Bakterieantall	51	52	55			52
Celletall	137	141	127			114
Klasse (% Elite)	100	100	100			95
Lvert mjølk pr. årsku, liter	6.788	6.549	6.482			
Leveringsprosent	92,3	93,5	91,1			

Avregningspris: inkl. distr.tilskudd, tillegg/trekk for kvalitet/sesong, minus omsetningsavg/overprod.avg. Etterbetaling for tidligere år inngår ikke.

Mjølkeproduksjon

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Kg mjølk pr. ku (pr. årsku)	7.585	7.218	7.338		8.286	8.191
Kg EKM pr. ku (pr. årsku)	7.498	7.283	7.311		8.717	8.673
Fettprosent KK	3,81	4,01	3,85		4,24	4,28
Proteinprosent KK	3,44	3,36	3,48		3,54	3,56
Antall kyr (årskyr)	41,6	43,3	47,6		35,6	30,9
Kg kraftfôr pr. 100 kg EKM	28	28	27		31	30
MJ utenom kraftfôr pr. ku pr. dag	74	73	71		71	72

Laktasjonsopplysninger

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Kg mjølk 305-dagers lakt. 1.kalvskyr	6.810	6.578	7.150		6.954	6.904
Kg mjølk 305-dagers lakt. 2.kalvskyr	7.177	6.646	7.463		8.200	8.119
Kg mjølk 305-dagers lakt. Eldre kyr	8.454	7.857	7.363		8.665	8.630
Antall utrang.kyr (utskiftings%)	35	29	41		41	41
Slaktevekt kyr, kg	322	301	277		272	276
Lakt.nr ved utrang.	2,3	3,4	3,1		2,7	2,7
Dager fra kalving til utrang.	307	360	300			

Status husdyrkontroll

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Datakvalitet i Kukontrollen	9,2	10,0	9,2		8,9	8,7
Antall perioder	12	12	12		12	12
Antall perioder m/analyser	7	6	7		9	8
Fettavvik %, KK minus tank	-0,26	-0,07	-0,27			

Helse

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Dyrevelferdsindikator (DVI)	111,6	106,5	105,0		108,7	107,1
Infeksjonsnivå (% celletall > 200)	25	19	28		17	18
Nyinfeksjonshastighet, %	15	13	27		11	11
Helbredelseshastighet, %	19	30	35		28	28
Mastitt-tilfeller	0,072	0,160	0,083		0,151	0,169
Ketose-behandlinger	0,000	0,000	0,000		0,016	0,015
Mjølkefeber-behandlinger	0,037	0,069	0,030		0,067	0,070
Reprod.-behandlinger	0,167	0,458	0,292		0,088	0,093
Kalvesjukdom-behandlinger	0,122	0,260	0,589		0,122	0,115
Tap av kalv < 6 mnd	3,0	0,0	2,0		3,3	2,8
Tap av ungdyr > 6 mnd	0,0	0,0	2,0		0,5	0,4
Tap av kyr	0,0	0,0	0,0		0,7	0,6

Fruktbarhet og avl

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
FS-tall	34	62	58			60
Alder v/1.kalving, mnd	28,0	30,4	28,3		25,6	25,5
Kalvingsintervall, mnd	13,4	13,0	12,5		12,2	12,3
Antall kalvinger	43	41	53		-	-
Antall kalvinger pr. årsku	1,0	0,9	1,1		1,2	1,2
% kalvinger etter seminokse	100	100	98		92	91
Middel avlsverdi kyr	-0,6	1,4	-1,1		5,9	5,6

Besetningen har i snitt 2 insemineringer per drektighet, med landsmidlet har 1, insemineringer per dyr. Et dyr ble slakta pga manglende fruktbarhet i 2021.

Kjøttproduksjon (kvige)

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Antall slakt	3				-	-
Slaktevekt, kg	247				226	229
Slaktealder, mnd	21,0				18,9	19,0
Slaktetilvekst, g/dag	355				359	363
EUROP	O- Middels				O Middels	O Middels
Fettgruppe	3- Normalt fettlag				3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag

Kjøttproduksjon (ung ku)

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Antall slakt	7	5	6		-	-
Slaktevekt, kg	298	293	245		260	263
Slaktealder, mnd	36,7	32,8	41,2		35,6	35,6
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-
EUROP	O- Middels	O- Middels	P+ Dårlig		P+ Dårlig	P+ Dårlig
Fettgruppe	3+ Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	2+ Tynt fettlag		3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag

Kjøttproduksjon (ku)

	2019	2020	2021	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2021
Antall slakt	9	9	13		-	-
Slaktevekt, kg	333	305	292		287	291
Slaktealder, mnd	64,2	76,7	76,9		67,8	68,5
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-
EUROP	O- Middels	P+ Dårlig	P+ Dårlig		P+ Dårlig	P+ Dårlig
Fettgruppe	3 Normalt fettlag	3- Normalt fettlag	3 Normalt fettlag		3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag

Oppgave 2 – Landbruksplast

Landbruksplast på avveie er verken bra for miljøet eller for landbrukets omdømme.

- a) Fortell om hvilke returordninger landbruket har for plast/emballasjeinnsamling (rundballeplast, syrekanner, bensinkanner etc.).
- b) Evaluer hvordan innsamling og levering til returmottak fungerer på din skole, eller hos en produsent hvis skolen ikke har gårdsdrift.
- c) Landbruksplast på avveie. Hvilke konsekvenser har dette for dyr og miljø?

Oppgave 3 – Avl

Du har fått i oppgave å lage en avlsplan for Ola Melkerud, som driver kombinert mjølke- og kjøttproduksjon på NRF. I besetningen er det 100 kyr som skal insemineres.

- a) Hvordan vil du gå fram for å lage en avlsplan?
- b) Hvilke dyr i besetningen vil du anbefale å GS-teste og hvorfor?
- c) Hvilke dyr anbefaler du å bruke REDX på og hvorfor?
- d) Hvilke kyr vil du anbefale å bruke kjøttfe på?
- e) Hvilke fordeler har NRF-kua med tanke på mer klimavennlig matproduksjon?

Oppgave 4 – Samvirke

Kari Glomstulen er en ivrig melkeprodusent og leverer melk til Tine. Tine er veldig viktig for Kari som melkeprodusent, både faglig og økonomisk. Hvorfor tror du Kari mener dette?

- Hva betyr det at Tine og Geno er samvirkeforetak?
- Hva betyr det at Tine har et markedsregulatoransvar?
- Reflekter over hvordan landbruket i Norge hadde sett ut uten samvirkeorganisasjonene.

Få gjerne hjelp av en Samvirke-bonde (gjerne en tillitsvalgt i TINE eller Geno) til å svare på spørsmålene i oppgave 4.